

індивідуалізовані, виходячи із конкретних обставин вчиненого злочину з урахуванням особи винного. Саме тому міжнародна співпраця є важливою складовою об'єктивності кримінального провадження, тому що зі спрощенням процедури перетину кордону злочинець може переховувати певні матеріали кримінальної справи і докази на території іншої країни.

Правовою підставою для міжнародного співробітництва України є двосторонні та багатосторонні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Міжнародні договори можуть стосуватись як питань протидії певним різновидам злочинів, які мають транснаціональний характер (торгівля людьми, легалізація доходів, одержаних злочинним шляхом), та можуть стосуватись особливостей певних різновидів міжнародної правової допомоги (переїняття кримінального провадження). Крім того, існують загальні конвенції, спрямовані на регулювання основних аспектів надання правової допомоги. Деталізація цих аспектів у національному законодавстві сприяє належному виконанню Україною її міжнародних зобов'язань.

Кримінальне провадження, що переїняте Україною від компетентного органу іншої держави, починається зі стадії досудового розслідування з проведенням усіх процесуальних дій характерних даній стадії і закінчується згідно з чинним Кримінальним процесуальним кодексом України.

У випадку передання кримінального провадження компетентному органу іншої держави з моменту переїняття кримінального провадження відповідні органи України позбавляються права здійснювати будь-які процесуальні дії щодо особи у зв'язку з кримінальним правопорушенням, щодо якого передано кримінальне провадження, інакше, ніж на підставі запиту про надання міжнародної правової допомоги з боку держави, яка переїняла кримінальне провадження.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон, Кодекс від 13.04.2012 № 4651-VI
2. Міжнародне співробітництво у кримінальному провадженні / М. І. Карпенко, О. О. Швець // Юридична наука. - 2013. - № 8. - С. 56-68. - Режим доступу:http://nbuv.gov.ua/UJRN/jnn_2013.
3. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. Т. 2 [Текст] / [Алексейчук В. І. та ін.]. - 2015. - 327.

Курсант 2-го курсу ННІ№1 НАВС Миронченко Руслана Віталіївна ПРАВОВИЙ СТАТУС ОСОБИ В ПРАВОВІЙ ДЕРЖАВІ

Орієнтуючись на визнані демократичною світовою спільнотою засади і правила пріоритетності людських цінностей Конституція України гарантує будь-якій особі можливість захисту прав, свобод та законних інтересів. Основним Законом не тільки визначаються і захищаються варіанти правового статусу особи в юридичній площині, а й підкреслюється, що права людини окреслюють основу для наповнення і застосування нормативно-правових актів, є базовими для функціонування органів державної влади, управлінських структур територіальних громад і мають спиратись на розгалужену мережу гарантій судового захисту.

Характер взаємодії держави та особи є важливим показником стану суспільства у цілому, а також його завдань та перспектив розвитку.

Проблема людини займає одне з провідних місць у суспільствознавстві. У філософії, соціології, психології, юриспруденції поняття людини характеризується певними особливостями, що відображають своєрідність предмета та завдань науки. У сфері правознавства важливою є характеристика особи з точки зору її правоздатності, дієздатності та спроможності нести юридичну відповідальність.

Таким чином, еволюція понять «людина», «особа» та «громадянин» визначає не лише відповідні етапи становлення, розвитку, функціонування та вдосконалення суспільства і держави.

Наведені категорії надають можливість визначити належність людини до суспільства і

держави, охарактеризувати особливості їх статусу та можливості щодо захисту суб'єктивних інтересів[1, с. 91-92].

У теорії права оперують такими поняттями як правовий статус чи правове положення особи. Здебільшого, коли говорять про правове положення чи правовий статус, то розуміють сукупність (єдність) чийхось прав та обов'язків.

Як соціально-правове явище категорія «особа» поділяється на два різновиди:

–фізичну особу(живу людину);

–особу юридичну (підприємство, установу, організацію, які мають специфічний стан пов'язаний із майном, грошми, здатністю бути позивачем і відповідачем у суді тощо).

Отже, статус людини і громадянина (правове положення людини і громадянина) –це сукупність прав, свобод і обов'язків людини і громадянина встановлених чи визнаних державою [2, с.78].

Водночас, сучасний статус особи в Україні характеризується невизначеністю, низьким рівнем соціально-правової захищеності суб'єктів, відсутністю реальних гарантій, неспроможністю владних органів забезпечити та гарантувати інтереси громадян. Правовий статус значно дестабілізується під впливом соціальної напруги, політичного протистояння, зростання рівня злочинності, екологічних катастроф та шоківих методів проведення різноманітних реформ. Соціальні дискомфорти, неадаптованість до нових умов, невпевненість у майбутньому складають систему соціально-психологічних факторів, що впливають на правовий стан особи.

Правова держава –форма організації державної влади, за якої верховенство в усіх сферах життя належить правовому закону. У правовій державі всі – і державні органи, і громадяни – однаковою мірою відповідальні перед законом. В ній реалізуються всі права людини; здійснюється розподіл влади на законодавчу, виконавчу, судову.

У період ранніх буржуазних революцій у розробку концепції правової державності значний внесок внесли прогресивні мислителі Р. Гроцій, Б. Спіноза, Т. Гоббс, Д. Локк, Ш. Монтеск'є, Д. Дідро, П. Гольбах, Т. Джефферсон та інші. Відзначимо найбільш важливі теоретичні положення їх вчень про правову державу.

Спіноза одним із перших дав теоретичне обґрунтування демократичної держави, що, будучи пов'язано законами, забезпечує дійсні права і свободи людини.

Крім загальних ознак, характерних для будь-якої держави, правова держава має низку специфічних ознак, а саме:

1) законодавче закріплення і реальне забезпечення прав і свобод людини, тобто визнання кожної людини вищою соціальною цінністю.

2) верховенство і панування в суспільному і державному житті права та законів, які виражають волю більшості або всього населення країни.

3) здійснення принципу поділу державної влади. За допомогою поділу влади правова держава організується і функціонує правовими засобами[3, с.79-82].

Держава, здійснюючи політичну владу в громадянському суспільстві, підпорядковує свою діяльність служінню цьому суспільству, забезпечує рівні можливості для всіх людей у всіх сферах їхньої життєдіяльності на засадах соціальної справедливості, гуманізму та милосердя, не втручається в особисте життя людини й громадянина, регулює соціальні відносини в межах чинної конституції, законів та інших нормативно-правових актів.

Між державою і суспільством має бути певна дистанція –такий собі кордон демократії, перетинання якого веде до одержавлення суспільства, що з позиції демократії та гуманізму недопустимо. У межах такого кордону держава є суттєво необхідною для правового статусу особи, яке без неї не зможе не тільки розвиватися, а й існувати. Тут варто погодитися з Гегелем, який не вважав державу чимось зовнішнім стосовно до правового статусу й пояснював їхній органічний взаємозв'язок надзвичайно просто.

До основних напрямів формування правового статусу в правовій державі слід віднести:

а) необхідність зв'язати правом (загально-соціальним, що характеризується правами людини, народу, людства) діяльність держави та її органів;

б) формування правового механізму, за допомогою якого можна було б подолати відчуження людини і громадянина від засобів виробництва, власності, від безпосередньої та представницької форм демократії;

в) чітку роботу законодавчої влади на основі Конституції і конституційних законів;

г) створення системи незалежних загальних і спеціалізованих судів та інших ланок судової системи;

г) формування у людей нового правового мислення, високого рівня правової культури, знань про життєво необхідні закони та вміння використовувати ці закони в повсякденному житті.

Правовий статус істотно дестабілізувався в результаті тих негараздів, що відбуваються сьогодні в суспільстві: соціальна напруженість, політичне протистояння, складна криміногенна обстановка, екологічні та технологічні катастрофи, шоківі методи проведення реформ, тощо.

Визначення в Конституції України нашої держави як соціальної і правової є до певної міри передчасним: на цих засадах базується програма подальшого державотворення, проте ці положення не є констатацією реального стану справ[4, с.113].

Необхідно розробити і прийняти наукову концепцію розвитку українського законодавства, в якій потрібно передбачити механізм переорієнтації чинного законодавства на правове забезпечення прав людини, приведення чинного законодавства у відповідність з міжнародними стандартами з прав людини.

До пріоритетних напрямків діяльності різноманітних сучасних суспільних інституцій (насамперед, правових держав) традиційно належить функція всебічного забезпечення прав і свобод людини. Відповідно до цього варто наголосити на визначеному в основному законі нашої країни праві кожного на отримання правового статусу особи в широкому розумінні, тобто такому, що може стосуватись різноманітних сфер інтересів особи.

Накопичені і реалізовані в національному законодавстві про статус особи теоретичні напрацювання та усталена практика свідчать про можливість створення вже найближчим часом реально незалежного і якісного забезпечення прав і свобод людини. Враховуючи те, що проблематика реформування лежить і в площині законотворчості, уряд різних країн активно бере участь в розробці законопроектів та інших нормативно-правових актів, які максимально сприятимуть процесу реформування.

Така підтримка виступає ще і своєрідним символом реальності прав, які не розглядаються як привілеї для окремих осіб, а спираються на закон та правопорядок і забезпечуються професійними адвокатами в правовій державі.

З урахуванням зміцнення громадянського суспільства і підвищення активності його окремих інституцій, незалежно від держави розширилась мережа суб'єктів надання правової допомоги особам без громадянства. Такі недержавні структури несуть більше навантаження, оскільки є більш мобільними і менш залежними від адміністративно-бюрократичних процедур.

Список використаних джерел:

1. Видавництво «Юридична думка», 2006. — 544 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://pidruchniki.com/10560412/pravo/garantiyi_prav_svobod_lyudini_gromadyanina_ukrayini.

2. Колодій А.М. Права людини і громадянина в Україні / А.М. Колодій, А.Ю. Олійник. — К.:Юрінком-Інтер, 2004. — 336 с.

3. Калюжний Р.А. Теорія держави і права / Калюжний Р.А., Пархоменко Н.М., Легуша С.М. — К., 2005. — 176 с.

4. Волинка К. Г. Теорія держави і права/ Волинка К.Г — К: МАУП, 2003. — 240 с.

**Доцент кафедри кримінального
права НАВС, к.ю.н., доцент**

**Мостепанюк Людмила Олександрівна
ПОНЯТТЯ «МІЖНАРОДНИЙ ЗЛОЧИН» У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ**

Зміст поняття «міжнародний злочин» визначається міжнародно-визнаним характером